

**ПРИВАТНИЙ ФАХОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора
з навчально-виховної роботи
Демчук А.М.
«01» вересень 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ.

Спеціальність: 221 Стоматологія (Стоматологія)

Тернопіль 2020

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітнього-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	Нормативна
Модулів - 2	Спеціальність (професійне спрямування): 221 Стоматологія (Стоматологія)	Рік підготовки:
Індивідуальне навчально-дослідне завдання _____		3-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр
		6- й
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних - Самостійна робота студентів -	Освітньо-кваліфікаційний рівень Молодший спеціаліст	Лекцій
		30 год.
		Практичні
		25 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		35 год.
Індивідуальні завдання:-		
Вид контролю: диф.залік		

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

Від того, яких фахівців готує навчальний заклад, сьогодні залежить потенціал нації. А знання «Основ психології та міжособового спілкування, соціології» в професійній підготовці молодого медичного персоналу мають дуже важливе значення.

Також важливо знати, яке велике значення має психіка хворої людини.

Різні психічні хвилювання супроводжуються соматичними зміненнями, а соматичні захворювання завжди відображаються у свідомості хворої людини, змінюють його самосвідомість.

Предмет охоплює дві частини – основи психології та міжособового спілкування та соціологію, розрахований на теоретичний, практичний курси навчання та самостійну позааудиторну роботу студентів.

Також психологія вчить мистецтву спілкування, висвітлює психічні якості особистості, єдність психічних і моральних якостей медичного працівника, психологічні аспекти лікувальної практики, надає студентам знання, які дадуть медичним працівникам зрозуміти психічні особливості хворої людини та організувати необхідний догляд за нею.

Загальна і медична психологія є невід'ємною частиною медичної етики та деонтології, яка характеризує поведінку медичного працівника з точки зору хворої людини з різними захворюваннями.

Практичні заняття повинні допомогти майбутньому медичному працівникові пізнати свої особисті якості та індивідуальні особливості за допомогою різних тестів, вправ, виробити свою поведінку з пацієнтами залежно від їх захворювання, навчитися різним методам психологічного дослідження, набути навичок психологічного впливу на хворих, надати психологічну підтримку людині, яка перебуває в кризовій ситуації та стресовому стані. Навчити вирішувати конфлікти.

При вивченні курсу необхідно широко впроваджувати міжпредметні зв'язки з усіма клінічними та загально-медичними дисциплінами.

Також метою програми є удосконалення існуючої теоретичної і практичної бази знань по соціології у студентів і формуванню поглядів на суспільство як на складний, але цільний і динамічний організм, та на своє місце як людини і як фахівця в суспільній системі.

Завершення курсу згідно з навчальним планом закінчується диференційованим заліком.

До основних завдань основ психології та міжособового спілкування, соціології належать:

- допомогти майбутньому медичному працівнику пізнати свої особисті якості та індивідуальні особливості за допомогою різних тестів, вправ;
- виробити свою поведінку з пацієнтами залежно від їх захворювання;
- навчитись різним методам психологічного дослідження;
- набути навичок психологічного впливу на хворих;
- надати психологічну підтримку людині, яка перебуває у кризовій ситуації чи стресовому стані;
- навчити вирішувати конфлікти;
- дослідження соціальних явищ і процесів, формування світоглядних позицій і переконань щодо ролі медицини та медичного працівника в суспільстві;
- теоретико-пізнавальна діяльність,
- конструктивна допомога у розв'язанні практичних проблем,
- конструктивна допомога у прогнозуванні розвитку практичних проблем.

Після вивчення дисципліни *студенти повинні знати:*

- розвиток психологічної науки та її досягнення у сучасному стані;
- завдання і методи дослідження загальної та медичної психології;
- поняття про особистість, свідомість;
- психічний стан особистості і психічні процеси, які відбуваються в організмі людини;
- можливі розлади психіки, свідомості;
- психологію та мистецтво спілкування, його види, методи, вирішення конфліктів;
- особливості психологічного спілкування з хворими з різними захворюваннями та в паліативній медицині;
- психотерапевтичні аспекти в діяльності медичного працівника;
- основні етапи розвитку соціологічної думки і сучасні напрями її розвитку;
- визначення суспільства як соціальної реальності і цілісної саморегулюючої системи;
- основи соціальної диференціації та вплив її на людину;
- основні соціальні інститути, що забезпечують розвиток суспільства;
- механізми виникнення і способи розв'язання соціальних конфліктів;
- соціальну суть особистості, поняття соціалізації;
- соціальну суть праці;
- соціальні відносини, які формуються в трудовому колективі;
- теоретичні основи механізмів функціонування демократії;
- суть етнічних процесів та міжетнічних відносин;
- вплив релігії на суспільне життя;
- значення шлюбних відносин та сімейного життя для людини і суспільства;
- роль у суспільстві медицини як соціального інституту;
- зв'язок медицини з іншими соціальними інститутами та галузями суспільного життя;
- соціальні моделі системи охорони здоров'я;
- методика проведення соціологічних досліджень в медичній галузі.

Студенти повинні вміти:

- виявляти тип пацієнта та його психічний стан;
- надавати психологічну підтримку людині в кризовій ситуації та стресовому стані;
- спілкуватися з пацієнтами з різними захворюваннями, наркозалежними та ВІЛ-інфікованими.
- за допомогою тестів проводити дослідження пізнавальної діяльності людини та робити висновки з цього;
- проблеми в повсякденній діяльності медиків, пов'язані з доглядом за пацієнтами, у тому числі за вагітними жінками;
- вирішувати ситуаційні вправи психологічного характеру та вміти надати пацієнту психологічну підтримку (згідно з програмою);
- проводити аутотренінг з метою психічної саморегуляції;
- різні види психотерапії (арттерапія, гештальттерапія, психоаналіз);
- аналізувати явища соціального життя;
- орієнтуватися у системі зв'язків медицини та соціального життя;
- визначати роль соціальних впливів на здоров'я людини;
- орієнтуватися в реаліях економічного та політичного життя сучасного суспільства;
- проводити зрівняльний аналіз існуючих систем охорони здоров'я;
- підготувати і провести соціологічне дослідження.

Студенти мають бути поінформовані про:

- сучасні підходи, методичні прийоми, що використовуються під час вивчення психології особистості, спілкування, міжособистісних відносин, стосунків у групі, колективі;
- досягнення сучасної психологічної науки;
- проблеми у повсякденній діяльності медичного працівника, пов'язані з доглядом за пацієнтами;
- напрями соціологічних досліджень в галузі медицини;

- сучасні теорії індустріальної соціології;

2. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Основи психології .

Змістовий модуль 1. Психологія особистості та її індивідуально-психологічні

особливості

Тема 1. Предмет, методи та завдання загальної і медичної психології.

Розвиток

психіки. Свідомість. Розлади свідомості.

Тема 2. Особистість. Психологія особистості . Темперамент. Характер. Здібності.

Тема 3. Психологічні процеси у нормі та патології. Пам'ять. Мислення. Відчуття

Тема 4. Психологічні стани у нормі та патології. Емоції. Воля. Стрес.

Тема 5. Спілкування. Психологічне спілкування медичних працівників між собою та з пацієнтами з різними захворюваннями.

Тема 6. Конфлікт. Конфліктні ситуації та їх запобігання. Типи поведінкових реакцій.

МОДУЛЬ 2

Соціологія

Тема 1. Соціологія як наука. Методика проведення соціологічних досліджень

Тема 2. Суспільство як соціальний організм

Тема 3. Особистість. Соціалізація особистості

Тема 4. Соціологія економіки. Соціологія праці. Управління трудовим колективом

Тема 5. Соціологія політики. Етносоціологія. Соціологія релігії

Тема 6. Соціологія сім'ї. Гендерні відносини.

Тема 7. Соціологія медицини та здоров'я.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		пр.	лаб	інд	с.р.	
МОДУЛЬ 1						
Основи психології та міжособове спілкування						
Тема 1. Психологія як наука. Завдання та методи загальної і медичної психології. Історичне становлення. Свідомість. Розлади свідомості.	8	2	2	-	-	4
Тема 2. Особистість. Психологія особистості. Темперамент. Характер. Здібності.	8	2	2	-	-	4
Тема 3. Психологічні процеси у нормі та патології. Пам'ять. Мислення. Відчуття.	6	2	2	-	-	2
Тема 4. Психологічні стани у нормі та патології. Емоції. Воля. Стрес.	6	2	2	-	-	2
Тема 5. Спілкування. Психологічне спілкування медичних працівників між собою та з пацієнтами з різними захворюваннями.	10	2	4	-	-	4
Тема 6. Конфлікт. Конфліктні ситуації та їх запобігання. Типи поведінкових реакцій.	8	2	4	-	-	2
МОДУЛЬ 2 Соціологія						
Тема 1. Соціологія як наука. Методика проведення соціологічних досліджень	6	2	2	-	-	2
Тема 2. Суспільство як соціальний організм	6	2	2	-	-	2
Тема 3. Особистість. Соціалізація особистості	8	2	2	-	-	4
Тема 4. Соціологія економіки. Соціологія праці. Управління трудовим колективом	6	2	2	-	-	2
Тема 5. Соціологія політики. Етносоціологія. Соціологія релігії	8	2	2	-	-	4
Тема 6. Соціологія сім'ї. Гендерні відносини.	6	2	2	-	-	2
Тема 7. Соціологія медицини та здоров'я.	6	2	1	-	-	2
Усього годин	90	30	25	-	-	35

4. Теми практичних занять .

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
МОДУЛЬ 1		
Основи психології та міжособове спілкування		
1	Психологія як наука. Завдання та методи загальної і медичної психології. Історичне становлення. Свідомість. Розлади свідомості.	2
2	Особистість. Психологічні особистості медичного працівника. Темперамент. Характер. Здібності.	2
3	Психологічні процеси у нормі та патології. Пам'ять. Мислення. Відчуття.	2
4	Психологічні стани у нормі та патології. Емоції. Воля. Стрес.	2
5	Спілкування. Психологічне спілкування медичних працівників між собою та з пацієнтами з різними захворюваннями.	2
6	Конфлікт. Конфліктні ситуації та їх запобігання. Типи поведінкових реакцій.	2
МОДУЛЬ 2		
Соціологія		
Змістовий модуль 3. Соціальна структура суспільства		
1	Соціологія як наука. Методика проведення соціологічних досліджень	2
2	Суспільство як соціальний організм	2
3	Особистість. Соціалізація особистості	2
4	Соціологія економіки. Соціологія праці. Управління трудовим колективом	2
5	Соціологія політики. Етносоціологія. Соціологія релігії	2
6	Соціологія сім'ї. Гендерні відносини	2
7	Соціологія медицини та здоров'я	1
Всього:		25

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
МОДУЛЬ 1		
Основи психології та міжособове спілкування		
1.	Психологія як наука. Завдання та методи загальної і медичної психології. Історичне становлення.	2
2.	Свідомість. Розлади свідомості.	2
3.	Особистість.. Темперамент. Характер. Здібності.	2
4.	Психологічні процеси у нормі та патології. Пам'ять. Мислення.	2
5.	Відчуття. Сприйняття.	2
6.	Психологічні стани у нормі та патології. Емоції. Воля.	2
7.	Конфлікт. Конфліктні ситуації та їх запобігання.	2
8.	Соціологія як наука. Методика проведення соціологічних досліджень	2
9.	Суспільство як соціальний організм	2
10	Особистість. Соціалізація особистості	2
11	Соціологія економіки. Соціологія праці. Управління трудовим колективом.	2
12	Соціологія політики.	2
13	Етносоціологія. Соціологія релігії	2
14	Соціологія сім'ї. Гендерні відносини.	2
15	Соціологія медицини та здоров'я	2

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
МОДУЛЬ 1		
Основи психології та міжособове спілкування		
1	Основні етапи розвитку психології та її концепції	2
2	Психічні якості особистості медичного працівника	2
3	Історичний розвиток психіки. Єдність процесу розвитку психіки	2
4	Нейрофізіологічні механізми відчуттів і сприймань	2
5	Особливості спілкування медичних працівників між собою	2
6	Зв'язок афективної та пізнавальної сфер	2
7	Методи та прийоми творчого розв'язання конфліктів. Соціально-психологічний клімат як результат та умова ефективності спільної діяльності	2
8	Бар'єри та труднощі міжособистісного спілкування. Конфлікти у спілкуванні: причини, шляхи запобігання і розв'язання	2
9	Фактори, що впливають на психічні властивості людини. Комплексні способи подолання стресу	2
МОДУЛЬ 2		
Соціологія		
1	Зародження та становлення соціології медицини	2
2	Вимоги до складання анкет та опитувальних листів та види запитань. Оброблення та аналіз соціологічної інформації	2
3	Базові соціальні інститути та їх функції. Медицина як соціальний інститут	2
4	Основні теорії соціалізації	2
5	Конфлікт у трудовому колективі та шляхи його розв'язання	2
6	Політична система в Україні	2
7	Релігійні процеси в Україні	2
8	Соціальна організація медичної допомоги в Україні	3
	Разом	35

9. Індивідуальні завдання

10. Методи навчання

1. Пояснювально-ілюстративний метод;
2. Проблемне навчання;
3. Репродуктивний метод;
4. Частково-пошуковий метод;
5. Дослідницький метод, метод проєктів.

11. Методи контролю

1. Поточний контроль.
2. Тематичний контроль.
3. Періодичний контроль.
4. Усне опитування.
5. Тестовий контроль.
6. Контроль практичних навичок.
7. Підсумковий контроль.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота		Сума
МОДУЛЬ 1	МОДУЛЬ 2	
50 балів	50 балів	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Навчальні програми (електронний варіант).
2. Робочі програми (копії).
3. Навчальна література (підручники і посібники).
4. Матеріали для організації та проведення занять:
  - методичні вказівки для викладача та студента;
  - методичні вказівки для СПРС;
5. Матеріали контролю знань та вмінь студентів:
  - Матеріали для тестування;
  - Ситуаційні завдання;

- *Кросворди.*

14. Рекомендована література

Базова

1. Під редакцією В.П. Самохвалова «Практикум по основам психології» Сімферополь 1997 р. СОНАТ
2. А.Г. Маклаков «Общая психология» Питер, 2003 год., Учебник нового века.
3. Шкуренко Д.А. «Общая медицинская психология» Ростов на Дону «Феникс» 2002 год.
4. Середина Н.В., Шкуренко Д.А. «Основы медицинской психологии: общая клиническая психология» Ростов на Дону 2008 год.
5. Косенко В.Г., Смоленко А.Ф., Чебуракова Т.А. Ростов на Дону «Феникс» 2002 год «Мед. психология для медсестер и фельдшеров».
6. Вітенко І.С., Вітенко Т.І. Основи психології. — Вінниця: Нова книга, 2001.
7. Лазаренко О.О. Основи психології: Навч.-метод. посібник. — К., 2002.
8. Максименко С.Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія. — К., 2000.
9. Панюк В., Титаренко Т., Черпалєва Н. та ін. Основи практичної психології. — К.: Либідь, 2006.
10. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. — К.: Знання, 2006.
11. Трофімов Ю.Л. Психологія. — К.: Либідь, 2000.
12. Трухін І.О. Соціальна психологія спілкування. — К., 2005.

Допоміжна

1. Андриєнко Е.В. Соціальна психологія. — М., 2000.
2. Жигайло Н.І. Соціальна психологія. — Львів: Новий Світ, 2007.
3. Зигерт В., Ланч Л. Педагог без конфліктів. — М., 1990.
4. Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики. — К.: Ельга Ніка-Центр, 2006.
5. Майєрс Д.М. Соціальна психологія. — 7-е изд. — СПб: Питер, 2004.
6. Общая психология / Под ред. А.В. Петровского. — М.: Просвещение, 1997.
7. Основи психології: Підручник / За заг. ред. О.В. Киричука, А. В. Роменця. — К., 1997.
8. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. — Тернопіль: Укрмедкнига, 1999.
9. Психологія / За ред. отця Юзефа Макселона. — Львів: Монастир Монахів Студійського Уставу, видавничий відділ “Свічадо”, 1998.
10. Цигульська Т.Ф. Загальна та прикладна психологія. Курс лекцій. — К.: Наук. думка, 2000.
11. Соціологія: Курс лекцій / За ред. В.М. Піча. — К., 1996.
12. Соціологія: навч. посіб. / Упоряд. П.П. Марчук. — Тернопіль, 1998.

15. Інформаційні ресурси

1. META www.meta-ukraine.com
2. UAport www.uaport.net
3. TopPing www.topping.com.ua
4. Google www.google.com.ua
5. Національна мережа медичних бібліотек США - <http://www.nlm.nih.gov/>